

Strategisch Kader 2023 – 2024

Inhoud

1. Inleiding.....	2
2. Missie en Visie.....	3
3. De scope van de NVVB.....	5
4. Strategische uitgangspunten	6
5. Hoofdthema's	9
6. Producten en diensten	18
7. De vereniging	22

1. Inleiding

De Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) ondersteunt gemeenten bij hun verantwoordelijkheden op het gebied van Burgerzaken, zodat zij elke inwoner en ondernemer in Nederland een uitstekende dienstverlening kunnen bieden. Daarbij is de afgelopen jaren de focus op het vakgebied Burgerzaken verscherpt. Dit was onder meer nodig doordat de digitalisering van dienstverlening en maatschappelijke ontwikkelingen het vakgebied Burgerzaken sterk verandert. De NVVB speelt in op die veranderingen en anticipeert daarop waar mogelijk. Dat vraagt om een helder beeld van de inhoud en grenzen van het vakgebied om onze ondersteuning op dat gebied waar te kunnen maken. Tegelijkertijd blijkt dat de invulling qua dienstverlening binnen en rond dit vakgebied per gemeente kan verschillen en dat een zekere flexibiliteit daarin van belang blijft voor de NVVB.

Dit Strategisch Kader omvat een nadere bepaling en beschouwing van het domein Burgerzaken, waarvoor de NVVB de belangen van gemeenten behartigt. Aan de hand van deze nadere omschrijving en afbakening van het vakgebied, kunnen thema's die de NVVB de komende jaren op de agenda verwacht, beter worden geduid en behandeld.

Het Strategisch Kader 2023-2024 is een kader waaraan alle activiteiten en standpunten van de NVVB (kunnen) worden getoetst. Jaarlijks zijn er onderwerpen die we vooraf zien aankomen, maar ieder jaar zijn er ook onderwerpen die niet te voorzien zijn, ons vakgebied raken en onze aandacht vragen. De NVVB hanteert een Strategisch Kader om per onderwerp specifiek te kunnen beoordelen in hoeverre het tot ons domein behoort, welke prioriteit het vraagt en binnen welke randvoorwaarden een advies erover of uitvoering ervan in beginsel moet vallen.

Naast het Strategisch Kader is er een financieel kader waarbinnen de werkzaamheden van de NVVB moeten worden uitgevoerd. Het financiële kader voor 2023 wordt als onderdeel van het Strategisch Kader voor 2023-2024 toegelicht.

Kwalitatief uitstekende persoonsinformatievoorziening, identiteitsmanagement, organisatie van verkiezingen, en excellente dienstverlening van de gemeenten aan burgers en bedrijfsleven op het vakgebied Burgerzaken, vanuit goed uitvoerbare wet- en regelgeving – ook in Europees verband en in relatie met Caribisch Nederland - blijven centraal staan in de positionering en belangenbehartiging van de NVVB.

2. Missie en Visie

Missie

De NVVB ondersteunt gemeenten bij hun verantwoordelijkheden op het gebied van Burgerzaken (persoonsinformatiemanagement, identiteitsmanagement, verkiezingen en daarmee samenhangende dienstverlening), zodat zij elke inwoner en ondernemer in Nederland een uitstekende dienstverlening kunnen bieden.

Visie

Het is de ambitie van de NVVB om te bewerkstelligen dat er steeds betere dienstverlening van gemeenten op het vakgebied Burgerzaken aan de burger en het bedrijfsleven wordt gerealiseerd. Zij werkt aan die ambitie door de volgende activiteiten:

Adviseren

De NVVB adviseert gemeenten, individuele leden en publieke organisaties op de inhoudelijke thema's die van belang zijn om de dienstverlening in Nederland te verbeteren. Hiervoor neemt de NVVB deel aan diverse overlegvormen op verschillende organisatieniveaus, variërend van intergemeentelijke expertgroepen tot directeurenoverleggen met ministeries. Gemeenten worden direct geholpen door de kennis en expertise bij de NVVB.

Belangen behartigen

De NVVB behartigt de belangen van gemeenten. Om deze rol goed te vervullen, heeft de NVVB veelvuldig contact met haar achterban, de voor ons domein relevante ministeries en ketenpartners. Door proactief te handelen, streeft de NVVB naar maximale invloed aan de voorkant van ieder nieuw proces en bij veranderingen. Op deze wijze toetst de NVVB steeds tijdig de uitvoerbaarheid, kwaliteit en financiële haalbaarheid, adviseert daarover en doet voorstellen. De NVVB geeft door reactie op consultaties aan waar eventuele knelpunten in de uitvoering verwacht worden en doet voorstellen voor eventuele oplossingen van deze knelpunten. Ook door te praten met beleidsmakers probeert de NVVB in vroeg stadium haar invloed uit te oefenen.

Verbinden

De NVVB verbindt gemeenten en individuele leden met elkaar en met relevante partners. De NVVB opereert verbindend in het veld van samenwerkingspartners. Hierbij staat de samenwerking tussen de publieke, private en wetenschappelijke sector centraal. De NVVB is een gewilde en betrouwbare partner voor andere (overheids)organisaties.

Ondersteunen

De NVVB ondersteunt gemeenten en individuele (gemeentelijke) leden. Het

continu betrekken, bevragen, informeren en adviseren van de leden resulteert in een gedegen begrip van de gemeentelijke uitdagingen, en geeft de NVVB de mogelijkheid om gericht en op verschillende manieren gemeenten te ondersteunen. Dat gebeurt door mee te denken over complexe opgaven, maar ook door het aanbieden van diverse producten en diensten.

Vernieuwen

De NVVB helpt gemeenten en individuele leden te vernieuwen op persoonsinformatiemanagement, identiteitsmanagement, verkiezingen en daarmee samenhangende dienstverlening. De NVVB helpt gemeenten innoveren op dienstverlening, want de samenleving vraagt om snelle aanpassing aan nieuwe wensen, omstandigheden en (technologische) mogelijkheden. Om hier goed op in te kunnen spelen, neemt de NVVB haar rol in met alle kennis en kunde aan de voorkant van deze veranderprocessen, zodat gemeenten sneller en beter kunnen innoveren. Hierbij staan te allen tijde kwaliteit, veiligheid, betrouwbaarheid en uitvoerbaarheid (proces-technisch, financieel en juridisch) centraal.

3. De scope van de NVVB

De NVVB benoemt concreet wat zowel binnen als buiten de scope van onze vereniging valt. De aanleiding hiervoor zijn de steeds veranderende processen, wetgevingen en ontwikkelingen die op ons afkomen. Dit maakt het vakgebied van Burgerzaken interessant en dynamisch, maar leidt soms tot vraagstukken of bepaalde ontwikkelingen nou wel of juist niet bij de NVVB thuishoren. Het is handig om dit goed inzichtelijk te krijgen, zowel voor onze leden als voor bestuur, bureau en onze (keten)partners. Zo kunnen er keuzes worden gemaakt aan welke onderwerpen we aandacht besteden en waar we onze capaciteit en kennis op inzetten.

In sessies met het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, commissievoorzitters en een vertegenwoordiging van het bureau wordt dit jaarlijks besproken. Van sommige onderwerpen is het meteen duidelijk dat ze binnen de 'scope van Burgerzaken' en dus de NVVB vallen. Een paar voorbeelden hiervan zijn de Burgerlijke Stand, de BRP-bijhouding en -verstrekking, het vaststellen en vastleggen van identiteit en digitale identiteit, de uitgifte van identiteitsmiddelen en het organiseren van verkiezingen. Aanvullend daarop is het grote belang van persoonlijke dienstverlening aan burgers en bedrijfsleven. We streven naast digitale excellentie ook naar excellentie in het menselijk contact (hostmanship). Dit sluit aan op de doelstellingen van de zogenoemde inclusieve samenleving.

Andere onderwerpen bevinden zich in een 'grijs gebied'. In sommige gemeenten worden die wel en in andere niet tot de 'scope van Burgerzaken' gerekend. Dat kan afhankelijk zijn van een gekozen dienstverleningsmodel, organisatorische inrichting, de omvang en financiële situatie van gemeenten, geografische aspecten of beschikbare expertise.

De komende jaren blijven we de onderwerpen die zich in een 'grijs gebied bevinden' aandacht geven om waar mogelijk aan de hand van casuïstiek de scope van de NVVB nader uit te kristalliseren.

4. Strategische uitgangspunten

De kern van dit Strategisch Kader 2023-2024 bestaat uit negen strategische uitgangspunten die generiek gelden voor wat de NVVB raakt en past binnen de hierboven omschreven scope. Ze zijn bedoeld om een coherent en consistent kader te creëren: wat voor het ene onderwerp geldt, geldt (in beginsel) ook voor het andere onderwerp. Daarnaast draagt het bij aan versterking van de focus op 'Burgerzaken' (doen waar we goed in zijn) en aan anderen overlaten wat niet tot die specifieke rol behoort. Het kader maakt toetsing van prioriteiten mogelijk en biedt tegelijkertijd meer flexibiliteit tijdens de looptijd van het jaarplan op basis van actualiteit. Het geeft de NVVB een herkenbaar 'profiel' en scherpe positionering op haar vakgebied. Dit draagt bij aan een meer efficiënte en effectieve netwerkontwikkeling en waar nodig stakeholderanalyse. Het vertaalt zich ook naar de werkwijze van de organisatie. Een aandachtspunt is dat - gegeven deze uitgangspunten – de NVVB steeds alert en flexibel moet blijven richting haar doelgroep, gemeenten en omgeving en dat zij als algemeen beginsel ook hanteert dat aan eenmaal vastgestelde wet- en regelgeving in principe wordt meegewerkt ten behoeve van een optimale implementatie bij gemeenten. Dit past ook bij de plaats en rol van de NVVB in het bredere gemeentelijke domein.

De NVVB hanteert de volgende uitgangspunten voor haar strategische positionering en advisering ten aanzien van onderwerpen op het vakgebied Burgerzaken:

1. Identiteitsvaststelling en -vastlegging vinden plaats door gemeenten.

Een primaire taak binnen het Burgerzakendomein is het vaststellen en vastleggen van de identiteit van personen. De NVVB maakt zich sterk voor de positie van gemeenten hierin.

2. Aanvraag- en afgifteproces van identiteitsmiddelen vindt plaats door gemeenten.

Vanuit de primaire taak van het vaststellen en vastleggen van identiteiten, is een tweede primaire taak de uitvoering van het aanvraag- en afgifteproces van ID-middelen. De NVVB streeft naar een balans tussen excellente dienstverlening en het voorkomen en bestrijden van ID-fraude.

3. Dienstverlening is waar mogelijk digitaal en persoonlijk waar dat noodzakelijk of gewenst is.

De dienstverlening binnen het Burgerzakendomein ontwikkelt mee met de digitalisering van het aanbod op veel andere terreinen, zowel in de publieke als in de private sector. Daarbij wordt telkens gekeken naar het beoogde doel. Dat doel is niet de digitalisering op zich, maar de winst voor de samenleving ofwel het profijt voor de burger in samenhang met de efficiency-voordelen voor de overheid.

4. De Menselijke maat.

Bij de uitvoering van haar taken streeft Burgerzaken er naar dat burgers niet belemmerd worden door te complexe regels, door te weinig digitale vaardigheden of andere obstakels zoals een taalbarrière of fysieke ontoegankelijkheid. In onze dienstverlening moet de mens meer centraal staan. We verplaatsen ons beter in de mensen en helpen ze door de complexe wereld van de overheid heen.

Concrete doelstellingen die we hierbij willen nastreven:

Burgerzaken legt zowel digitaal als fysiek beter en persoonlijker contact met inwoners.

Gemeentelijke websites en andere dienstverleningskanalen zijn duidelijk vormgegeven en goed toegankelijk, ook voor mensen die minder digitaal vaardig zijn.

Goede dienstverlening is gebaat bij 'regelruimte': handelingsperspectief om te doen wat in een specifiek geval nodig is.

Voor burgers die zelf goed aan de slag kunnen, richten we de werkprocessen zo in dat hun zelfwerkzaamheid beloond wordt met vloeiende dienstverleningsprocessen, korte tijdsbelasting en vlotte afhandeling.

5. Gemeentelijke dienstverlening is plaatsonafhankelijk.

De beschikbaarheid van diensten en producten van Burgerzaken is in beginsel niet gebonden aan de plaats waar personen wonen of ingeschreven staan of waar een rechtsfeit plaatsvindt. Alleen in gevallen waarbij dat noodzakelijkerwijs niet anders kan of als het de fout- of fraudekans vergroot kan hiervan worden afgeweken.

6. Processen zijn eenduidig en efficiënt ingericht.

De NVVB streeft naar het gezamenlijk maken van toepassingstools voor alle gemeenten voor alle (Burgerzaken)processen. Daarmee kunnen kosten worden bespaard en eventuele veranderingen ook eenvoudig worden doorgevoerd.

Samenwerkingsmogelijkheden tussen gemeenten nemen hierdoor ook toe en voor burger en bedrijfsleven zijn er geen verschillen als ze plaatsonafhankelijk zaken doen met gemeenten rond dezelfde processen. Er kunnen daarbij uitvoeringsverschillen bestaan tussen gemeenten op basis van specifieke lokale bijzonderheden, maar in beginsel zijn de processen in de basis voor elke gemeente gelijk.

7. Processen zijn eenvoudig en goed toegankelijk.

Alle dienstverleningskanalen voor burgers en bedrijven zijn eenvoudig toegankelijk, betrouwbaar en veilig.

8. Gemeenten bepalen voor de taakuitvoering zelf hoe en met wie zij intergemeentelijk samenwerken.

De kwaliteit van diensten en producten kan worden verhoogd c.q. geborgd door samenwerkingen waarbij kennis en kunde is geclusterd. De regie over de mate en

vorm van samenwerking ligt bij de gemeenten zelf. De groei van intergemeentelijke samenwerking, ook in het domein Burgerzaken, vraagt erom goed gefaciliteerd te worden door de rijksoverheid, onder andere in de vorm van passende wet- en regelgeving.

9. Burgerzakenprofessionals zijn aantoonbaar bekwaam.

Het werk binnen het domein Burgerzaken wordt steeds complexer. De negatieve effecten van eventuele fouten en/of omissies, bijvoorbeeld bij de toepassing van (internationaal) personen- en familierecht, nationaliteitsrecht en vaststelling en vastlegging van identiteiten, kunnen groot zijn. De vakdeskundigheid, competenties en vaardigheden van de burgerzakenprofessional zijn van groot belang. Opleidingen en trainingen spelen in op die ontwikkeling. De NVVB streeft daarbij naar aantoonbaarheid van het gewenste niveau van vakdeskundigheid en competenties door erkende, onafhankelijke toetsing. Verworven vakdeskundigheid en competenties dienen tevens aantoonbaar op het gewenste peil gehouden te worden.

5. Hoofdthema's

Persoonsinformatiemanagement

Rechtsfeiten die plaatsvinden in het leven van mensen leggen we vast, zowel in de BRP als in akten van de Burgerlijke Stand. Burgers zijn met elkaar verbonden via afstamming of verbintenis. Omgaan met persoonsgegevens vraagt een groot besef van privacybescherming. Het domein Burgerzaken heeft het monopolie op de verzameling, registratie en verstrekking van de meest elementaire persoonsgegevens binnen de kaders van de wet. Daarbij heeft Burgerzaken te maken met een complex geheel aan wet- en regelgeving. Waarbij ook aan internationaal personen- en familierecht, nationaliteitsrecht en internationale verdragen getoetst moeten worden.

De Basisregistratie personen (BRP) en de Burgerlijke Stand behoren tot de corebusiness van de NVVB.

Basisregistratie personen (BRP)

- Met behulp van de Basisregistratie personen (BRP) kan wet- en regelgeving worden uitgevoerd en kunnen diverse producten en diensten worden geregeld voor burgers, instanties en diverse instellingen.
- Gevoed door onder meer de Burgerlijke Stand en de burger zelf moet de BRP hoge gegevenskwaliteit bieden ten behoeve van de processen bij afnemende organisaties.
- De BRP moet doorontwikkeld worden. In een kamerbrief van de Staatssecretaris van BZK verstuurd aan de Tweede Kamer in 2020 is beschreven wat de uiteindelijke doelstelling van deze ontwikkeling is. In de bijbehorende Ontwikkelagenda, opgesteld door het Rijk, is deze ontwikkeling stapsgewijs uiteengezet. . Op de ontwikkelagenda staan onder meer de 'Samenhang van de BRP met de Burgerlijke Stand' en 'Bevragen bij de bron'. De NVVB is voorstander van optimale samenwerking tussen de Basisregistratie personen en de registers van de Burgerlijke Stand, die elkaar voeden en daarmee (deels) op elkaar zijn aangewezen voor een goede werking.

De NVVB participeert in de Programmaraad en werkgroepen en stuurt dus mee.

- De processen voor bijhouding van de BRP worden steeds meer gedigitaliseerd. Dit ook en vooral waar de burger zelf een actieve rol heeft, zoals bijvoorbeeld bij het doen van aangiften. Deze ontwikkelingen vragen een voortdurende toetsing en beoordeling op risico's, zodat Burgerzaken ook in het digitale tijdperk veilig en betrouwbaar is voor zowel overheid als burger.
- De NVVB wil een beter zicht op verblijfadressen van arbeidsmigranten bevorderen. Enerzijds om misstanden te voorkomen en te bestrijden en anderzijds om de leefomstandigheden van arbeidsmigranten structureel te

verbeteren. De NVVB participeert hiervoor in diverse gremia, zoals onder andere het Gebruikersoverleg BRP.

- We hebben veel aandacht voor de problematiek rondom gemeentelijke briefadressen. Een bijzonder aandachtspunt hierbij is de ambtshalve registratie van het briefadres in het geval de ingeschrevene geen aangifte van woonadres wil of kan doen. De mogelijkheden van registratie van een tweede adres in de BRP worden ook hierin betrokken.
- Gezien de centrale rol van Burgerzaken bij het correct registreren van adresgegevens van burgers, is de NVVB actief betrokken bij de ontwikkelingen omtrent de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit. De NVVB is (samen met de VNG) verder met het ministerie in gesprek om de menselijke maat zo optimaal mogelijk te kunnen toepassen, maar ook om de financiële dekking van de hernieuwde procedures m.b.t. LAA te waarborgen en daarmee de kwaliteit van de adresregistratie(s) in de BRP zo hoog mogelijk te houden;
- Het Ministerie van Buitenlandse Zaken (BuZa) heeft aangekondigd te stoppen met de tweede legalisatie die op de buitenlandse posten plaatsvindt. Nu de legalisatie BuZa weg lijkt te vallen vindt de NVVB dat medewerkers bij gemeenten en bij de IND gefaciliteerd moeten worden om een goed besluit te kunnen nemen over de echtheid van een buitenlands brondocument. De NVVB participeert in de werkgroep Legalisatie en neemt deel aan het directeurenoverleg Legalisatie. Hierin zitten de directeurs van BuZa, BZK, IND, RvIG, J&V en de NVVB die gaan over het legalisatieproces.
- De afgelopen tijd zijn er diverse ontwikkelingen geweest die moeten bijdragen aan een betere ontsluiting van informatie omtrent het gezag. De NVVB vindt dat alle gezag in de BRP geregistreerd moet worden, zodat gemeenten en andere organisaties optimaal worden ondersteund bij de uitvoering van hun taken. De NVVB blijft actief deelnemen aan de werkgroep ontsluiten gezagsgegevens en aan het overleg Stuurgroep IV Jeugdbescherming om dit traject verder door te ontwikkelen.
- In 2021 is, binnen het project Verbeteren Zelfevaluatie BRP, gestart met het opstellen van een normenkader in de vorm van maatregelen om de kwaliteit van de gegevens in de BRP te beheersen. De Zelfevaluatie is inmiddels in de pilotfase beland, waarbij diverse gemeenten aan de hand van het nieuwe normenkader en vragenlijsten de Zelfevaluatie uitvoeren. Een kwalitatieve uitvoering van deze Zelfevaluatie vinden we belangrijk, maar wel moeten we zoeken naar een juiste balans tussen de borging van die kwaliteit en de uitvoerbaarheid van de Zelfevaluatie in het algemeen.

Burgerlijke Stand

- Het opmaken van akten die dwingende bewijskracht hebben van het rechtsfeit dat zij weergeven, is de belangrijkste taak van de ambtenaar van de Burgerlijke Stand (ABS). Bij de vervaardiging van akten ontleent de ABS het grootste deel van de daarvoor benodigde gegevens aan de BRP. De ABS

baseert veel van zijn beslissingen mede op gegevens in de BRP. Daarmee zijn de Burgerlijke Stand en de BRP over en weer sterk met elkaar verbonden. Tegen deze achtergrond blijft de NVVB actief het gesprek voeren, activiteiten organiseren en stimuleren over de toekomst en meer efficiënte en effectieve inrichting van de Burgerlijke Stand en de BRP.

- De Burgerlijke Stand speelt een rol bij de (ceremoniële) wensen van burgers als zij een huwelijk of geregistreerd partnerschap met elkaar willen aangaan. De NVVB heeft daarbij oog voor maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende behoeften en wensen. We staan hierbij wel voor juiste uitvoering van wet- en regelgeving. Daarbij is de afbakening voor wat de rol van Burgerzaken is of kan zijn ook een onderwerp.
- Het doel van de Burgerlijke Stand is het authentiek vastleggen van rechtsfeiten, om als bewijs te dienen van die rechtsfeiten en het verstrekken van informatie uit deze registers middels afschriften en uittreksels.. Door de Wet elektronische dienstverlening zijn bepaalde processen, zoals de digitale geboorteaangifte, overlijdensaangifte en melding voorgenomen huwelijk of geregistreerd partnerschap inmiddels mogelijk. De wetgever wil deze wet in 2023 evalueren, en aan de hand daarvan bepalen welk vervolg hieraan wordt gegeven. Dit betreft dan vooral hoe uittreksels en afschriften van akten op digitale wijze verstrekt kunnen worden en de mogelijkheid van het opmaken van digitale akten.

De NVVB pleit voor een op zichzelf staande algehele digitalisering van de Burgerlijke Stand en ontwikkelt hier een visie voor. We realiseren ons dat de weg daar naartoe geleidelijk zal zijn en gepaard zal gaan met tussentijdse mijlpalen.

- Wat betreft de ingehuurde (B)ABS vindt de NVVB dat er een oplossing moet komen, waarbij gemeenten deze binnen de kaders van de wet formeel volledig kunnen inzetten om alle (B)ABS taken daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Hierover is de NVVB in overleg met het ministerie van J&V en BZK.

Nationaliteit

- De NVVB pleit voor een duidelijke instructie voor de vaststelling van staatloosheid en voor het voorkomen en verminderen van de registratie van de nationaliteit “onbekend”.

Identiteitsmanagement

- De NVVB is van mening dat het vastleggen én vaststellen van de identiteit van in Nederland wonende burgers moet blijven plaatsvinden bij en door de gemeenten door aantoonbaar gecertificeerde medewerkers. Hiervoor houden wij het ID-protocol bestemd voor Burgerzakenmedewerkers en -managers actueel.
- Wij zijn van mening dat innovatieve ontwikkelingen zoals het programma GIDS, Live Enrolment, en eID meer aandacht moeten krijgen. In het proces van identiteitsvaststelling en -vastlegging is van groot belang dat bij gemeenten een digitale opname van het gelaat wordt gemaakt die opgenomen wordt in de chip op een identiteitsdocument. Hierbij streven wij naar een effectieve en efficiënte inrichting van de apparatuur op de balie, zodat één systeem voor meerdere doeleinden wordt ingezet: zowel voor reisdocumenten als voor rijbewijzen. Om deze processen adequaat te kunnen inrichten en organiseren vinden wij dat er bij gemeenten bij zoveel mogelijk balies een camera moet komen waarmee een digitale opname gemaakt kan worden. Multifunctioneel gebruik van deze camera's, waarbij ze ook gebruikt kunnen worden om documenten te scannen en te beoordelen op de echtheidskenmerken, heeft onze sterke voorkeur. Wij gaan hier de komende periode veel aandacht voor vragen bij de verantwoordelijke ministeries en onze ketenpartners. Voor de bekostiging van alles gaat de NVVB in samenspraak met de VNG in gesprek met de verantwoordelijke ministeries.
- Wij informeren onze leden waar mogelijk over de noodzakelijke lopende ontwikkelingen in diverse projecten rondom identiteitsmanagement en innovaties in processen die betrekking hebben op ID-vaststelling.
- De NVVB is voorstander van een uniform normenkader ID-middelen. Wij zijn de afgelopen jaren actief betrokken geweest bij de ontwikkeling van het normenkader ID-middelen. Ook de komende jaren zullen wij hierbij actief betrokken blijven middels het ondersteunen van de uitvoering van *peer reviews* ((externe) collegiale toetsing).
- GIDS is in een stroomversnelling geraakt door de documentfraudesituatie. De NVVB zet zich actief in voor het verder uitstippelen van deze routekaart en de implementatie ervan bij gemeenten.

Digitale identiteit

- Wij willen een veilige koppeling tussen de fysieke en digitale identiteit. De komende twee jaar gaan we veel tijd besteden aan de ontwikkelingen op het gebied van de digitale identiteit. De NVVB wil gemeenten zo goed mogelijk vertegenwoordigen en informeren over eventuele veranderingen. Samen met de VNG en VNG Realisatie wil de NVVB een goede beproeving van het proces voor vaststelling van de identiteit en hoe dit versterkt dient te worden.

- De Wet digitale overheid heeft als doel het regelen van het veilig en betrouwbaar kunnen inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven bij de (semi-)overheid, door een hogere mate van betrouwbaarheid van elektronische identificatiemiddelen (eID). Wij informeren onze leden over ontwikkelingen en consequenties voor de balieprocessen. De verwachte inwerkingtreding van deze wet is 2022. Een van de gevolgen is dat burgers moeten kunnen gaan inloggen met DigiD Hoog. Er zullen burgers zijn die ondersteund moeten worden om DigiD naar DigiD Hoog te krijgen. Een natuurlijk moment om dit te doen is tijdens het uitreiken van een nieuw ID bewijs (zoals NIK, rijbewijs). Voor Burgerzaken vraagt dit het nodige omdat hiervoor veel informatie aan inwoners gegeven moet gaan worden. Dit kost meer tijd bij het uitreiken. De VNG is met een tiental gemeenten bezig om een impactanalyse uit te voeren. Wij zullen als lid van de begeleidingsgroep de ontwikkelingen volgen en toetsen of de uitkomsten passen binnen de strategische uitgangspunten van de NVVB.
Het proces gaat waarschijnlijk 1 juli 2023 de volgende fase in.
- Een andere ontwikkeling is de pin reset brief van DigiD Hoog. Ook dit kan gevolgen gaan hebben voor de taken van Burgerzaken. Wij zullen dit proces volgen en waar nodig onze leden informeren.

Rijbewijzen

- Wij vertegenwoordigen gemeenten bij de ontwikkelingen in het kader van het rijbewijsproces. Wij denken mee over innovatieve mogelijkheden en toetsen deze aan het strategisch kader van de NVVB.
- De eerste afgifte van een rijbewijs betreft tevens de koppeling van persoonsgegevens aan fysieke kenmerken van de houder. Er bestaat nog geen register waarin identiteiten zijn vastgelegd om zo de identiteit van een aanvrager te verifiëren, dus zal de bedoelde koppeling ergens in het aanvraagproces moeten plaatsvinden. Wij vinden dat dit een kerntaak van Burgerzaken is. De NVVB voert hierover het gesprek met ketenpartners.
- Het standpunt van de NVVB is dat we blijven streven naar een uniform proces voor de burgers bij het aanvragen van ID middelen. Onder ID-middelen verstaan we: het paspoort, rijbewijs, NIK, DigiD en digitale identiteit. Het belang van een kwalitatief goede foto op de chip is groot. Je kunt alleen maar de beste kwaliteit krijgen door een digitale foto direct op de chip in een document te plaatsen in plaats van een foto eerst te printen en dan weer digitaal te maken. Het kwaliteitsverlies is dan te groot.
- Vanwege de centrale rol die identiteitsvaststelling ook bij het aanvraag- en afgifteproces van het (eerste) rijbewijs speelt, is de NVVB is van mening dat het proces van aanvraag en afgifte van rijbewijzen bij de gemeente moet blijven.
- Het DAR proces (verlenging van een rijbewijs) werkt al met een digitale foto-opname. De NVVB is van mening dat we moeten en kunnen leren van het

DAR proces. Het DAR proces voldoet aan de wensen in de samenleving en bij gemeenten wat betreft digitalisering van processen. De behoefte aan het DAR proces is daardoor groot. Wij streven naar een uniform proces voor het aanvragen van ID-middelen. Gezien de huidige ontwikkelingen in het DAR proces zal dit in de toekomst mogelijk naast het reguliere proces bij gemeenten door burgers voor het verlengen van een rijbewijs worden gebruikt.

Identiteitsfraude

- Na onderzoek is gebleken dat bij het proces van aanvraag en afgifte van reisdocumenten fraude is gepleegd. Op 8 juli 2022 is hierover een Kamerbrief gepubliceerd, waarin o.a. plannen zijn voorgesteld voor korte, middellange en lange termijn om het proces robuuster te maken. Een gevolg hiervan is dat het traject Verbeteren ReisdocumentenStelsel (VRS) versneld en op bepaalde punten toegespitst wordt doorontwikkeld en uitgevoerd. De NVVB is en blijft hier nauw bij betrokken.
 - Aangezien de Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (WTI) te maken heeft met de identiteitsvaststelling en het voorkomen van ID-fraude zijn er veel ketenpartners en gemeenten bij betrokken. De voortrekkersrol ligt bij de RvIG. De NVVB blijft de verbindende rol spelen tussen de ketenpartners en gemeenten op landelijk niveau. Om deze reden blijven we actief lid van de Landelijke Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (LWTI).
 - De NVVB is van mening dat in het kader van adequaat identiteitsmanagement, waarbij fraudebestrijding een prominent onderwerp is, medewerkers Burgerzaken aantoonbaar gecertificeerd moeten zijn, daarvoor in het bezit moeten zijn van diploma's uit het diplomastelsel Burgerzaken en periodiek moeten aantonen dat de vereiste vakdeskundigheid nog actueel is. Mede naar aanleiding van de Kamerbrief van 8 juli 2022 wordt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onderzocht welke mogelijkheden er zijn om dit structureel in te bedden. Bij dit onderzoek is de NVVB nauw betrokken. Nu al brengt de NVVB dit onder de aandacht bij onze leden, en vraagt hiervoor ook voortdurend aandacht bij onze ketenpartners, zoals de ministeries van BZK en J&V. Zie hiervoor ook het programma Team van de Toekomst.
- De RvIG wil haar toezichthoudende rol vergroten.

Verkiezingen

Verkiezingsagenda 2030

De Verkiezingsagenda 2030¹ geeft op de vlakken robuustheid, toegankelijkheid en uitvoerbaarheid een routekaart voor ontwikkelingen die de komende jaren bij verkiezingen zullen plaatsvinden. Dit vraagt van de NVVB dat zij aansluit op voorgestelde wijzigingen die bijdragen aan een vergroting van de transparantie en betrouwbaarheid van het gehele verkiezingsproces, en tegelijkertijd andere ontwikkelingen die de vereniging zelf belangrijk vindt, niet uit het oog verliest. Voor 2023 en 2024 zetten we daarom in op de volgende onderwerpen:

Verbeteren van de communicatie van de verkiezingsinformatie

- We waarderen de ingeslagen weg van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met betrekking tot de heldere communicatie naar de uitvoerende partijen en de kiezers, zowel over de standaardprocedures als de uitvoering van de processen in bijzondere situaties, zoals de Covid-19 pandemie. We blijven actief betrokken om deze weg verder voort te zetten;
- Het NVVB-platform blijft een belangrijke plaats voor gemeenten om vraagstukken over verkiezingen te bespreken en kennis te delen. We willen het platform effectief inzetten om (communicatie van) verkiezingsinformatie verder onder de aandacht te brengen;
- De NVVB zet zich actief in om informatievoorziening ter ondersteuning van gemeenten, zoals kennissessies, webinars en (regionale) informatiebijeenkomsten te (helpen) organiseren;
- We blijven inzetten op een toegankelijke vindplaats van alle actuele informatie voor gemeenten.

Nieuwe wet- en regelgeving

- We blijven ons inzetten voor het handhaven van de afgesproken bevrozingstermijn van minimaal 3 maanden (en bij grote wijzigingen minimaal 6 maanden) met betrekking tot het invoeren van nieuwe wet- en regelgeving.

Handzaam stembiljet

- De Eerste Kamer ging op 31 mei 2022 akkoord met de Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten. De NVVB dringt erop aan dit traject niet langer uit te stellen. We blijven daarom actief betrokken bij het traject van ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van de experimenten;

¹

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/06/01/verkiezingsagenda-2030>

- De invoering van een handzamer stembiljet heeft voor ons een hoge prioriteit, ook met het oog op de mogelijkheden met betrekking tot elektronisch tellen;

Verbeteren van de kwaliteit van de processen-verbaal

- De NVVB blijft pleiten voor een volledig herontwerp van alle processen en werkzaamheden rondom de processen-verbaal. Ons uitgangspunt hierbij blijft hierbij eenvoud, teneinde de kwaliteit te verhogen.

Nieuwe programmatuur uitslagvaststelling (OSV)

- De ontwikkeling van het nieuwe Digitaal Hulpmiddel Verkiezingen (DHV) is in volle gang. De NVVB is actief betrokken bij de ontwikkelingen en pleit voor een betrouwbaar en een begrijpelijk inzetbaar systeem voor de verkiezingsorganisaties. We sturen aan op een zorgvuldige implementatie van dit nieuwe hulpmiddel, en zullen ook na de implementatie oproepen om het hulpmiddel te blijven ontwikkelen.
- Via de Stuurgroep DHV maakt de NVVB zich o.a. hard voor een goede ondersteuning vanuit de softwareleverancier aan de Kiesraad en aan de verkiezingsorganisaties, zowel in de eerste implementatiefase als bij elke verkiezing waarbij DHV wordt ingezet.

Digitale hulpmiddelen en onderzoek technologische ontwikkelingen

- We ondersteunen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in het ontwikkelen van kaders waarin verantwoord gebruik van digitale ondersteuningsmiddelen, zoals de StembureauApp, worden vastgelegd;
- We blijven pleiten voor het actief onderzoeken van de mogelijke inzet van nieuwe technologieën in het verkiezingsproces, om met inachtneming van de betrouwbaarheid, transparantie en robuustheid, het algehele proces beter te ondersteunen.

Transitie Kiesraad

- De transitie van de Kiesraad krijgt steeds meer vorm. Om duidelijk te houden voor gemeenten wat die rol inhoudt en wat er verandert, blijft de NVVB aangehaakt op het traject en leveren we input bij de nog openstaande uitvoeringsvraagstukken;
- We zijn van mening dat voor de verkiezingsorganisaties te allen tijde duidelijk moet zijn waar informatie en adviezen over het verkiezingsproces moet worden opgevraagd en welke verantwoordelijkheid bij welk (overkoepelend) orgaan ligt tijdens een verkiezing, zoals met betrekking tot het geven van een aanwijzing tijdens een verkiezing.

Actieplan toegankelijk stemmen

- Wij vinden een toegankelijk verkiezingsproces erg belangrijk. We blijven ons inzetten om het Actieplan toegankelijk stemmen ook praktische uitwerking te geven, en denken mee bij manieren om verkiezingsorganisatie en mensen die gebaat zijn bij ondersteuning bij verkiezingen bij elkaar te brengen om ervaringen te delen en kennis uit te wisselen.

Nieuwe procedure uitslagvaststelling

- In 2023 wordt voor het eerst een verkiezing georganiseerd waarbij de nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen geldt. De NVVB volgt dit nauwkeurig en zal, afhankelijk van bevindingen, aansturen op verdere doorontwikkeling van de procedure;
- De NVVB vindt dat gemeenten, afhankelijk van gemeentelijke keuzes en evenwichtig verdeeld over de gemeenten, voldoende financiële compensatie voor de uitvoer van deze nieuwe procedure moeten krijgen.

Invoering vervroegd stemmen

- Het vervroegd stemmen heeft bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 nog niet geleid tot een gewenste verhoogde opkomst. De NVVB volgt de voortgang van het initiatiefwetsvoorstel Vervroegd stemmen in het stemlokaal nauwgezet, en zetten ons in voor een zo uitvoerbaar mogelijke uitwerking van dat voorstel. Ook blijven we ons inzetten voor afdoende compensatie en ondersteuning voor de extra werkdruk die dit voorstel met zich mee zal brengen.

Algehele ondersteuning van de organisatie van verkiezingen

- De organisatie van verkiezingen ontstijgt steeds vaker de afdeling Burgerzaken. De NVVB blijft zich actief inzetten om gemeenten te ondersteunen in het zoeken naar oplossingen voor de uitdagingen op het gebied van personele bezetting en de groeiende uitvoeringslast;
- De NVVB pleit voor borging van kwalitatieve kennis over de verkiezingen. We vinden daarom dat verkiezingen een plaats moet krijgen in het NVVB Diplomastelsel.

6. Producten en diensten

Nieuwe medewerkers burgerzaken en register

In 2022 is de noodklok geluid over de bezetting bij afdelingen Burgerzaken in Nederland. Hiervoor heeft de NVVB in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een wervingscampagne opgezet, waarna diverse medewerkers zijn opgeleid.

De NVVB werkt aan diverse vervolgstappen om gemeenten op personeel vlak en op kennisniveau te kunnen ondersteunen. [...] Voorbeelden zijn het op regionaal niveau herhalen van de medio 2022 georganiseerde wervingsdag en de daaruit volgende basisopleiding. Dit onder voorbehoud van daarvoor te verkrijgen subsidie van BZK.

Eén van de ontwikkelingen hiervoor is een register van medewerkers Burgerzaken, waardoor het voor gemeenten en onze detacheringpartners duidelijk is welke medewerkers beschikbaar én aantoonbaar opgeleid zijn. Medio 2022 is het register opengesteld voor de medewerkers die de Startersmodule (B0) en de Module Identiteit en Identiteitsdocumenten (B1a) met succes hebben behaald.

NVVB PublieksAcademie

In 2019 zijn we gestart met de herziening van de NVVB PublieksAcademie. Er is onderzocht op welke manier de kwaliteit van de opleidingen en examens kan worden geoptimaliseerd en afgestemd op de behoeften van de gemeenten. Ook is er gekeken hoe een nieuwe structuur van de opleidingen kan worden ontwikkeld die continu en relatief eenvoudig bijgesteld kan worden naar aanleiding van de veranderende eisen die aan medewerkers Burgerzaken worden gesteld. In 2021 zijn ook de diplomalijnen geaccrediteerd volgens het EQF (European Qualifications Framework) systeem. De basisopleidingen zijn ingeschaald op NLQF-4 (vergelijkbaar met mbo-4 niveau) en de specialistenopleidingen zijn ingeschaald op NLQF-6 (hbo-niveau). In samenwerking met opleiders, gemeenten, onderwijsdeskundigen, ketenpartners en andere betrokkenen is de herziening in 2021 afgerond. Vanaf oktober 2021 kunnen NLQF-4 examens gedaan worden. Vanaf januari 2022 kunnen NLQF-6 examens gedaan worden.

Een belangrijk aspect hierbij is de aandacht voor de integrale verbanden binnen het vakgebied Burgerzaken. In 2023/2024 wordt er onderzocht of er elementen aan het opleidings-/examenpakket kunnen en/of moeten worden toegevoegd, zoals bijvoorbeeld een Leergang Verkiezingsmanagement. Ook praktische aspecten van examens (locaties, inschrijving, e.d.) en de kosten worden onderzocht. Daarnaast gaan we de komende jaren onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is hoe het recent ontwikkelde register van gecertificeerde medewerkers Burgerzaken verder kan worden doorontwikkeld om optimaal aan te sluiten op de mogelijkheid tot het verplicht stellen van certificering. Dit kan ondersteunend zijn voor het beheer en toezicht op de verplichte certificering van medewerkers Burgerzaken.

Met de Kamerbrief in het achterhoofd is het ook belangrijk om de trainersgroep voor de opleidingen tegengaan ID-fraude uit te breiden. Hiervoor zal een train-de-trainer-traject worden opgesteld. Onderzocht moet worden wie dit zal gaan financieren.

Team van de Toekomst

De wereld om ons heen verandert in hoog tempo. Dit betekent dat er van de gemeente steeds meer flexibiliteit, snelheid en resultaat wordt verwacht. Dit alles heeft consequenties voor de organisatie en medewerkers. De gemeentelijke organisatie zal meer procesgericht werken en heeft behoefte aan goed opgeleide, taakvolwassen en gemotiveerde medewerkers die beschikken over competenties als eigenaarschap, samenwerken en als host fungeren van en voor de lokale gemeenschap. Elke gemeente wil de inwoner snel en vooral goed helpen. De NVVB organiseert op diverse organisatieniveaus bijeenkomsten om gemeenten te informeren over het Team van de Toekomst-traject. Dit doen we samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De NVVB heeft een aantal jaren geleden samen met het A&O-fonds de publicatie 'De Nieuwe Identiteit van Burgerzaken' opgeleverd. Door de unieke positie van de NVVB in het netwerk zijn wij in staat om zowel vanuit de inhoud als vanuit de veranderopgave van een gemeente te denken en te handelen.

Wij hebben een breed netwerk van partners die veel kennis en ervaring hebben op het ontwikkelen van organisaties, teams en medewerkers. Onder de noemer 'Team van de Toekomst' biedt de NVVB hulp aan gemeenten met de opstart van een Team van de Toekomst-traject. Dit programma helpt gemeenten om de veranderingen in de gevraagde dienstverlening het hoofd te kunnen bieden. Een andere doelstelling van het programma Team van de Toekomst is dat medewerkers een individueel traject kunnen krijgen op het gebied van professionaliseren in of bewegen buiten hun huidige werkgebied.

Naast de aandacht voor de personele aspecten is er ook meer aandacht voor de hulpmiddelen en systemen die het werk van de medewerkers Burgerzaken kunnen ondersteunen.

Werkprocessen Burgerzaken

De NVVB-Werkprocessen Burgerzaken is een geregistreerd product van de NVVB waarvan ruim 100 gemeenten gebruik maken en een abonnement op onderhoud hebben. Het product wordt vanaf 2022 in een modernere tool beheerd en continue up-to-date gehouden.

Adviesbureau NVVB

Voor casuïstische vragen en kwesties die zo specifiek of vakspecialistisch zijn, dat er behoefte is aan advisering en ondersteuning, kunnen gemeenten terecht bij het Adviesbureau NVVB. De gemeente Amsterdam voert deze taak voor de NVVB uit.

NVVB Platform

Het NVVB Platform heeft inmiddels meer dan 2.000 deelnemers. Daarmee is het Platform dat sinds medio 2020 bestaat een groot succes. Voor de komende jaren zal het platform in een behoefte blijven voorzien.

In de open groepen treffen deelnemers elkaar op verschillende onderwerpen en worden ervaringen uitgewisseld en discussies gevoerd. In de gesloten groepen worden de deelnemers na toestemming van de beheerder toegelaten. Het streven is om het platform in de komende jaren meer in te zetten om zo onze leden actiever te betrekken bij de vereniging. De adviescommissies zullen meer worden gestimuleerd gebruik te maken van de functionaliteiten van het platform en van de deskundigheid van de op het platform actieve leden van de NVVB.

Het platform heeft een andere rol en functie dan die van het Adviesbureau NVVB. Voor casuïstische vragen en kwesties waarvoor, namens de NVVB, specifiek deskundig advies nodig is blijft het Adviesbureau NVVB het aangewezen kanaal.

Internationale belangenbehartiging

PIVA

De NVVB participeert in het PIVA-platform (overlegstructuur tussen Caribisch Nederland, de Caribische landen en Nederland) om de benodigde veranderingen op het gebied van 'Burgerzaken' vorm te geven, te ontwikkelen en ondersteunen. Zoals het realiseren van een adequate gegevensuitwisseling binnen en buiten het Caribisch gebied, het realiseren van een Basisregistratie personen, identiteitsmanagement en nieuwe dienstverleningsconcepten.

Het PIVA-platform tracht dit te doen door op te treden als bemiddelaar tussen vraag en aanbod en het delen van kennis en kunde. De NVVB beziet haar rol in dit platform steeds in het licht van haar kerntaken en financiering. De komende jaren gaat de NVVB de NLQF-4 diploma's aanpassen naar de situatie op de BES eilanden.

EVS

De Europäischer Verband der Standesbeamtinnen und Standesbeamten (EVS) richt zich op (internationaal) personen- en familierecht, nationaliteitsrecht, document- en identiteitsfraude, bescherming van persoonsgegevens en (persoons)gegevensuitwisseling.

De activiteiten bestaan uit het organiseren van internationale congressen, kennisuitwisseling, rechtsvergelijking, advisering en inbreng van de uitvoeringspraktijk bij Europese instituties wat betreft Europese regelgeving. Een belangrijke taak ligt in de advisering en uitvoeringspraktijk met betrekking tot de

digitale agenda van de EU, waar het de uitwisseling van persoonsgegevens en identiteitsvraagstukken betreft. Daarnaast tracht de EVS vanuit zijn positie de harmonisatie van wet- en regelgeving op het gebied van personen- en familierecht te bevorderen.

De deelnemende landen zijn op dit moment: België, Duitsland, Estland, Italië, Nederland, Polen, Roemenië, Schotland, Slovenië en Slowakije.

De zogenoemde presidency – vrij vertaald ‘het dagelijks bestuur’ van de EVS – wordt op dit moment gevormd door België, Italië en Nederland. De voorzitter van de NVVB is de huidige president (voorzitter) van de EVS. Vanuit die positie willen we onze invloed aanwenden voor deze belangenbehartiging in Europa.

7. De vereniging

De NVVB is in 1994 opgericht als rechtsopvolger van de Nederlandse Vereniging voor Ambtenaren van de Burgerlijke Stand (NEVABS, opgericht in 1933) en de Vereniging voor Bevolkingsboekhouding en Militaire Zaken (VBM, opgericht in 1937). Hiermee zijn ambtenaren in het domein Burgerzaken al bijna 90 jaar verenigd.

De NVVB is in essentie een vereniging. Het verenigen, ondersteunen, verbinden, de onderlinge contacten en ‘de menselijke maat’ zijn essentiële maatstaven. Daar schuilt veel kracht in. In 2020 en 2021 is dit met de coronacrisis eens te meer gebleken. In alle consequenties en te nemen maatregelen vonden de leden van de NVVB elkaar en konden we ondersteuning vinden.

Met alle 342 (per 1 januari 2023) gemeenten als lid en ongeveer 1.350 individuele leden bereikt de NVVB heel Nederland. Ook dat is een constante factor van belang. Voor onszelf en voor onze ketenpartners. De NVVB vertegenwoordigt een bijzonder en belangrijk vakgebied. Dat wordt met de huidige technologische ontwikkelingen en samenhangende belangen ten aanzien van persoonsregistratie, identiteit en verkiezingen alleen maar belangrijker.

De NVVB wil nog slagvaardiger opereren in een tijd waarin ontwikkelingen en communicatie steeds sneller gaan. We willen nog meer gebruik maken van de kennis en expertise van leden, die met behulp van digitale middelen makkelijker betrokken kunnen worden bij acute vraagstukken of complexe ontwikkelingen. Door meer en beter gebruik te maken van het NVVB Platform kan die betrokkenheid eveneens vergroot worden.

Voorop staat dat we aan het wezen van de vereniging vasthouden. Met de doelstellingen zoals opgenomen in onze missie, visie en statuten, en met een bestuurlijke inrichting die recht doet aan een democratische vertegenwoordiging en transparante invloed van de leden. Tegen deze achtergrond investeren we in de participatie, betrokkenheid en deskundigheid van onze leden, een professioneel verenigingsbestuur en –management, en een gemotiveerde en goed gefaciliteerde werkorganisatie.

